

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Art. 47 al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203 art. 413), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (9) cu următorul cuprins:

„(9) Solicitanții care solicită racordarea centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW, vor depune la operatorul de sistem garanții financiare de bună execuție a avizelor de racordare în cuantumul stabilit de Agenție.

Condițiile și termenele în care trebuie depusă garanția financiară de bună execuție a avizului de racordare, cuantumul garanției financiare și cazurile în care garanția financiară integral sau parțial se restituie solicitantului sau se utilizează de operatorul de sistem în scopul dezvoltării rețelei electrice, se stabilesc într-o hotărâre a Agenției, aprobată în rezultatul consultării publice.

Garanțiile financiare se depun și de persoanele fizice și juridice cărora li s-au eliberat avize de racordare la rețelele electrice a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW și, până la intrarea în vigoare a prezentului alineat, în termenele stabilite de Agenție.

Operatorul de sistem anulează avizele de racordare eliberate persoanelor fizice și juridice pentru racordarea la rețeaua electrică a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW până la intrarea în vigoare a prezentului alineat, în cazul în care nu sunt depuse garanțiile financiare de bună execuție în condițiile, termenele și cuantumul stabilite de Agenție.”

Art. II – Art. 37 alin. (7) al Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77 art. 117), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

„(7) În cazul în care poziția netă măsurată a producătorului eligibil, din cadrul grupului de echilibrare al furnizorului central, se află în intervalele +/- 8 %, în cazul centralelor electrice eoliene și +/- 4 %, în cazul centralelor electrice fotovoltaice, de la poziția netă contractuală, furnizorul central de energie electrică nu calculează dezechilibru producătorului eligibil respectiv.

În cazul în care poziția netă măsurată a producătorului eligibil, din cadrul grupului de echilibrare al furnizorului central, depășește intervalele +/- 8 %, în cazul centralelor electrice eoliene și +/- 4 %, în cazul centralelor electrice fotovoltaice, de la poziția netă contractuală, furnizorul central de energie electrică calculează dezechilibru producătorului eligibil respectiv doar pentru cantitatea de energie electrică ce depășește intervalele stabilite.

Art. III Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Agenția, în termen de 1 lună de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va elabora și supune aprobării Hotărârea privind condițiile și termenele în care trebuie depusă garanția financiară

de bună execuție a avizului de racordare, cuantumul garanției financiare și cazurile în care garanția financiară integral sau parțial se restituie solicitantului sau se utilizează de operatorul de sistem în scopul dezvoltării rețelei electrice.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul energiei

Ministrul justiției

Veronica MIHAILOV-MORARU

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (mecanisme de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
<p>Proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (introducerea unui mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare la rețeaua electrică și îmbunătățirea mecanismului de toleranțe pentru dezechilibrele cauzate de producătorii eligibili), a fost elaborat de către Ministerul Energiei.</p>
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
<p>Depunerea garanțiilor de bună execuție de către un solicitant de aviz de racordare către operatorul sistemului de transport și operatorul sistemului de distribuție, reprezintă un instrument de asigurare a realizării construcției și punerii în funcțiune a instalației pentru care se solicită aviz de racordare, în contextul în care capacitatea existentă a sistemului electroenergetic disponibilă pentru capacități noi este redusă, luând în considerare un număr mare de avize de racordare eliberate și un grad redus de realizare a lor.</p> <p>Condiționarea eliberării avizelor de racordare, prin responsabilizare financiară ce constă în depunerea garanțiilor de bună execuție va conduce la reducerea riscului de rezervare a capacității, dar fără a fi construită într-un final instalație electrică.</p> <p>Totodată, proiectul a fost elaborat cu scopul de a îmbunătăți prevederile actuale privind marjele de toleranță pentru dezechilibrele cauzate de producătorii eligibili, în vederea oferirii unui suport pentru investitorii în surse de energie regenerabilă care se angajează în contracte pe termen lung cu Furnizorul central de energie și care va conduce la execuția în termen a acestora a centralelor precum și consolidarea puterii interne de generare.</p>
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>Modificarea Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică are drept scop asigurarea accesului la rețeaua electrică a potențialilor producători de energie electrică, inclusiv a producătorilor de energie electrică din surse regenerabile cărora li s-a oferit statut de producător eligibil mare în rezultatul licitației pentru oferirea statutului de producător eligibil mare, însă nu pot obține avize de racordare la rețeaua electrică.</p> <p>Situația actuală relevă că operatorii de sistem au emis avize de racordare pentru un număr semnificativ de solicitanți, în ciuda faptului că multe dintre centralele electrice pentru care au fost emise aceste avize nu au fost construite și, implicit, nu au fost racordate la rețelele electrice. Acest blocaj generează o aparentă lipsă de capacitate disponibilă în anumite zone ale rețelelor electrice, deși, fizic, această capacitate există. Operatorii de sistem sunt nevoiți să refuze eliberarea de noi avize de racordare, invocând lipsa de capacitate disponibilă în rețea, ceea ce creează obstacole pentru noii solicitanți, inclusiv pentru investitorii în surse regenerabile.</p> <p>Pentru a soluționa această problemă și a facilita racordarea centralelor electrice la rețea electrică, s-a propus o soluție care vizează responsabilizarea solicitanților și stimularea accesării</p>

avizelor de racordare doar în cazul în care există o intenție reală de construcție a centralelor electrice.

Măsurile propuse includ:

- introducerea instrumentelor legale pentru ANRE în scopul reglementării condițiilor de eliberare a avizelor de racordare mai mari de 200 kW prin garanții financiare.. Această măsură are scopul de a descuraja blocarea capacității rețelei de către persoanele care nu intenționează să construiască centrale electrice. Definirea criteriilor și condițiilor în care solicitanții de avize de racordare sunt obligați să depună garanții financiare. Aceste condiții vor asigura că doar acei investitori care dispun atât de resurse financiare cât și tehnice vor solicita un aviz de racordare

Aceste modificări legislative vor contribui la creșterea eficienței în utilizarea capacității rețelei electrice, vor asigura un acces mai echitabil la rețea pentru potențialii investitori și vor reduce riscul de blocare a accesului la rețea electrică. Totodată, măsurile propuse vor stimula construcția efectivă a centralelor electrice, contribuind astfel la dezvoltarea sectorului energetic și la creșterea capacității interne de producție a energiei electrice.

Situația actuală demonstrează că din totalul a peste 1500 MW de avize de racordare eliberate de către operatorul sistemului de transport, pentru implementarea proiectelor SER (instalații eoliene și fotovoltaice), mai puțin de 10% din acestea sunt puse în exploatare anual.

Prin urmare, capacitățile pentru care au fost emise avize de racordare de către operatorul sistemului de transport rămân a fi rezervate fără a fi, de facto, construite centralele electrice.

Totodată, conform informațiilor vehiculate în spațiul public există preocupări referitoare la modul în care deținătorii actuali de avize de racordare blochează capacitățile rețelei electrice și comercializează aceste avize la sume impunătoare de bani. Această practică duce la scumpirea proiectelor SER și la prelungirea perioadei de recuperare a investiției. În cele din urmă, consumatorul final suferă consecințele acestui proces prin tarife mai mari la facturi.

De menționat că, conform proiectului, producătorii mici, inclusiv prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, nu au obligația privind depunerea garanției financiare la eliberarea avizelor de racordare.

Un alt element propus prin proiectul de lege, este modificarea prevederilor art. 37. Alin. (7) din Legea nr. 10/2016 cu privire la valorificarea surselor regenerabile de energie și anume prevederile aferente aplicării mecanismului de toleranțe față de dezechilibrele cauzate de producătorii eligibili.

Analizele detaliate interne a fiecărei companii producător eligibil denotă că prin implementarea

toleranței de $\pm 4\%$ în cazul centralelor electrice fotovoltaice și $\pm 8\%$ în cazul centralelor electrice eoliene, efectul acestora este inexistent practic. Cauza este foarte evidentă – se echivalează PNM cu PNC pentru valoarea $\pm 4\%$ și respectiv $\pm 8\%$ doar în condițiile în care aceasta se încadrează în valoarea dată. În situația în care dezechilibrul constatat depășește toleranțele menționate pe fiecare interval de dispecerizare, atunci întregul dezechilibru se calculează conform alin. (9) art. 37 din Legea 10/2016.

Mai mult de atât, datele calculate pentru membrii asociației indică că „efectul celor $\pm 4\%$ ”, este de sub 0,02%, cu excepția lunii ianuarie 2024 când a constituit în jur de 0,4%. Este important de menționat că marjele de toleranță stabilite prin Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile au fost concepute inițial pentru a proteja producătorii de energie regenerabilă, oferindu-le un beneficiu în situațiile în care prognozele lor de producție nu se adecvau exact cu realitatea. Aceste marje (de $\pm 8\%$ pentru centralele eoliene și $\pm 4\%$ pentru cele

fotovoltaice) au rolul de a permite producătorilor să se abată ușor de la prognoza inițială fără a fi penalizați, protejându-i astfel de riscurile financiare care ar putea apărea din erori de prognoză.

Acest mecanism este menit să asigure stabilitatea financiară a proiectelor și să încurajeze dezvoltarea acestora într-un context în care predictibilitatea surselor de energie regenerabilă este mai dificilă, datorită factorilor imprezvizibili precum condițiile meteo și variabilitatea producției. Astfel, în teorie, aceste marje au fost gândite pentru a oferi o oarecare flexibilitate în fața incertitudinii, evitând penalizările excesive pentru devierea de la prognoza inițială, care ar putea afecta negativ rentabilitatea proiectelor.

În contextul acestor argumente și al necesității ca sectorul energetic să răspundă provocărilor actuale și să sprijine tranziția către surse de energie regenerabilă, este imperativ ca aceste modificări legislative să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial. Aceasta ar asigura o implementare rapidă și eficientă a noilor reglementări, care vor sprijini dezvoltarea sectorului energetic din Republica Moldova, contribuind la reducerea blocajelor, stimularea investițiilor dar și cel mai important reducerea dependenței de importurile externe, contribuind la consolidarea securității energetice a Republicii Moldova. Având în vedere și contextul instituirii stării de urgență în sectorul energetic începând cu data de 16 decembrie 2024 pentru un termen de 60 zile, este esențial ca aceste măsuri să fie aplicate prompt pentru a răspunde provocărilor actuale și a facilita o tranziție eficientă și sustenabilă către surse de energie regenerabilă.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Principalele obiective urmărite în contextul promovării prezentului proiect sunt:

- Responsabilizarea solicitanților de avize de racordare la rețea prin introducerea unui mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și anume obligațiuni financiare având drept scop de a reduce blocajele declanșate de cei ce au obținut avizul de racordare și nu construiesc centrale de generare a energiei din surse regenerabile dar și de a eficientiza procesul de conectare a noilor producători de energie la rețea. Acesta impune ca solicitanții să îndeplinească obligații sau să poarte răspunderea pentru eventualele întârzieri sau dificultăți legate de racordarea la rețea. În acest fel, se urmărește o mai bună coordonare și planificare a capacităților de producție, precum și construcția centralelor pentru care este eliberat avizul de racordare, în contextul în care există un interes major de investiții pe segmentul energiei produse din surse regenerabile.
- Garanțiile financiare ar responsabiliza investitorii cu intenții reale de a finaliza proiectele de generare a energiei din surse regenerabile.
- Îmbunătățirea prevederilor cu privire la mecanismele de toleranță pentru dezechilibrele cauzate de producătorii de energie din surse regenerabile (eoliene și fotovoltaice) cu statut de producător eligibil prin asigurarea că producătorii sunt remunerați pentru surplusul de energie generat dincolo de prognoza inițială.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi ale proiectului includ modificări la Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică după cum urmează:

- Introducerea obligației solicitanților, potențiali producători de energie electrică privind depunerea garanțiilor financiare la eliberarea avizelor de racordare pentru centralele electrice a căror capacitate depășește 0,2 MW. În cazul în care solicitantul pune în funcțiune centrala electrică de capacitatea indicată în avizul de racordare, garanția financiară se rambursează solicitantului. În cazul în care nu se construiește centrala electrică garanția financiară se folosește de către Operatorul de sistem. În cazul în care centrala electrică pusă în funcțiune este de o capacitate mai mică decât cea indicată în avizul de racordare, atunci garanția financiară în proporția capacității centralei electrice construită din cea inclusă în avizul de racordare se rambursează solicitantului, iar restul se transferă la operatorul de sistem.

Modificări la art. 37 alin (7) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile după cum urmează:

Se propune îmbunătățirea prevederilor actuale privind marjele de toleranță pentru dezechilibrele cauzate de producătorii eligibili, din cauză că actualmente în limitele marjelor stabilite prin lege și anume dezechilibrele pozitive, producătorul rămâne neremunerat pentru cantitatea injectată în rețea, generând o inechitate și generând pierderi financiare pentru investitori. Oferirea unei remunerări pentru surplusul de energie chiar și în limitele marjelor stimulează producția de energie regenerabilă și contribuie la îndeplinirea obiectivelor naționale și europene de tranziție energetică. Investitorii vor fi mai încurajați să dezvolte proiecte de energie regenerabilă dacă știu că surplusul lor va fi remunerat corect.

Propunerea de modificare va avea următorul cuprins: (7) În cazul în care poziția netă măsurată a producătorului eligibil, din cadrul grupului de echilibrare al furnizorului central, se află în intervalele +/- 8 %, în cazul centralelor electrice eoliene și +/- 4 %, în cazul centralelor electrice fotovoltaice, de la poziția netă contractuală, furnizorul central de energie electrică nu calculează dezechilibru producătorului eligibil respectiv.

În cazul în care poziția netă măsurată a producătorului eligibil, din cadrul grupului de echilibrare al furnizorului central, depășește intervalele +/- 8 %, în cazul centralelor electrice eoliene și +/- 4 %, în cazul centralelor electrice fotovoltaice, de la poziția netă contractuală, furnizorul central de energie electrică calculează dezechilibru producătorului eligibil respectiv doar pentru cantitatea de energie electrică ce depășește intervalele stabilite.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative analizate:

1.1. Crearea unui sistem de evaluare bazat pe capacitățile financiare și istoricul solicitantului, astfel încât doar investitorii cu un istoric solid și cu resurse financiare suficiente să poată obține avize de racordare.

- **Motivul respingerii:** Deși un astfel de sistem ar putea permite identificarea investitorilor serioși, evaluarea subiectivă a capacităților financiare și istoricului ar putea duce la birocratizare excesivă și riscuri de inechitate în aplicarea regulilor. Mai mult, evaluarea nu ar oferi un mecanism de responsabilizare imediată și financiară, astfel că problema blocării capacităților rețelei ar continua să persiste.

1.2. Implementarea unui sistem în care numărul de avize de racordare pentru capacități mari să fie limitat anual, pentru a preveni supraîncărcarea rețelei cu solicitări care nu sunt urmate de proiecte de generare.

Motivul respingerii: Această abordare ar restricționa dezvoltarea sectorului de energie regenerabilă și ar putea crea un cadru ineficient pentru atragerea investițiilor. Limitarea avizelor nu ar soluționa problema alocării incorecte a capacităților de rețea și nu ar stimula în mod activ investițiile reale. De asemenea, ar putea afecta capacitatea rețelei de a răspunde cerințelor pieței într-un context de tranziție energetică accelerată.

1.3. Stabilirea cerinței față de ANRE să elaboreze și să aprobe în termen de 2 cuantumul garanției și condițiile în care trebuie depusă garanția financiară, cuantumul garanției financiare și cazurile în care garanția financiară integral sau parțial se restituie solicitantului sau se transferă

2.1. Modificarea marjelor de toleranță (de exemplu, creșterea acestora la +/- 10% sau mai mult), pentru a permite o mai mare flexibilitate în cazul fluctuațiilor de producție.

Motivul respingerii: Deși această soluție ar oferi mai multă flexibilitate producătorilor, nu rezolvă problema corectitudinii remunerării pentru surplusul de energie produs în marjele existente. În plus, schimbarea marjelor de toleranță ar putea crea confuzie pe piață și ar afecta alinierea la reglementările europene. Modificarea marjelor nu ar adresa complet echitatea în remunerarea producției de energie și nu ar sprijini în mod adecvat stimularea investițiilor în sectorul energiei regenerabile.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul asupra sectorului public a aprobării prezentei hotărâri de modificare, fără a necesita resurse financiare suplimentare, va duce la:

Rezolvarea blocajelor de capacitate: Sectorul public va observa o îmbunătățire semnificativă în gestionarea capacităților de racordare ale rețelei electrice, deoarece solicitările speculative vor fi reduse. Garanțiile financiare vor încuraja doar solicitările serioase, iar operatorii de rețea nu vor mai fi nevoiți să aloce capacități de racordare pentru proiecte care nu se concretizează. Aceasta va duce la o mai bună utilizare a resurselor rețelei și va elibera capacități pentru investitori reali.

Totodată, Sectorul public, în speță, autoritățile publice locale care solicită avize de racordare a centralelor electrice fotovoltaice vor putea obține avize de racordare, datorită reducerii numărului de avize de racordare solicitate ca urmare a reconfirmării intenției prin depunerea garanțiilor financiare.

Ministerul Energiei și Agenția Națională pentru Reglementare în energetică a recepționat petiții din partea autorităților publice locale dar și persoane fizice care doresc să racordeze centrale pentru consumul propriu dar nu o pot face din cauza lipsei teoretice a capacității în rețea.

De menționat că doar pentru anul 2024 în cadrul programului Satul European au fost aprobate spre finanțare 36 de parcuri fotovoltaice cu puterea totală de 2,8 MW.

Motivarea investitorilor și atragerea de noi investiții: Acest sistem va stimula investitorii să-și asume riscurile asociate cu energia regenerabilă, știind că pot fi remunerați pentru surplusul de energie. Sectorul public va beneficia de o creștere a investițiilor în infrastructura energetică regenerabilă, ceea ce va contribui la consolidarea unei economii verzi și durabile.

Creșterea stabilității financiare a producătorilor de energie: Măsura va reduce incertitudinile financiare ale producătorilor de energie regenerabilă, oferindu-le o mai bună predictibilitate în privința veniturilor generate. Acesta va permite sectorului public să beneficieze de o dezvoltare mai rapidă a capacităților de generare de energie verde, contribuind la securitatea energetică a țării.

În cazul propunerii de modificare a Legii nr. 10/2016, aceasta nu are un oarecare impact asupra sectorului public.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul dat nu presupune careva cheltuieli bugetare suplimentare și nu se anticipează dificultăți în implementarea acestuia.

Cu toate acestea, Dacă investitorii nu reușesc să finalizeze proiectele în termenul stabilit (2 ani), garanțiile financiare vor fi transferate operatorilor de sistem. Aceste venituri ar putea constitui o sursă suplimentară de finanțare pentru proiectele de dezvoltare.

În cazul în care investitorii solicită prelungirea termenului de finalizare, aceștia vor trebui să depună o nouă garanție. Astfel, se creează o sursă de venituri suplimentare, inclusiv prin eventualele rețineri de garanții din motive de nefinalizare a proiectelor.

Depunerea unei garanții financiare ar putea descuraja investitorii neserioși sau pe cei care încă nu dispun de resursele necesare pentru implementarea efectivă a proiectelor. Astfel, se asigură o mai bună planificare a proiectelor, reducând presiunea asupra operatorului de sistem și minimalizând riscul de blocaj al capacităților de racordare.

În cazul propunerii de modificare a Legii nr. 10/2016, Orice producător eligibil pentru valoarea în deficit - 4/8% a dezechilibrului, va returna banii la prețul de exercitare, respectiv pentru valoarea în exces de +4/8% va încasa banii la prețul de exercitare.

Acesta va reprezenta o echitate pentru toți producătorii eligibili din cadrul PRE-009, care, conform datelor din ultimele 10 luni ale anului 2024 denotă că prețurile dezechilibrelor sunt inferioare prețurilor de exercitare sau, în cazul celor pozitive, mai mici decât 50% din prețul de exercitare.

Respectiv PRE-009 nu va putea încasa venituri sau manifesta pierderi pentru situația dată. În cazul în care prețurile vor fi exponențial mari (atât pe negativ cât și pe pozitiv) atunci există măsura de suport care va limita și capacitatea producătorilor eligibili de a da prognoze pesimiste / optimiste precum vor fi protejați de speculații de preț sau natură similară. Efectul acestei măsuri va permite ca Producătorii eligibili să poată să-și ajusteze dezechilibrele efective la nivelul de sub 3%, ceea ce ar însemna că măsura asumată de Legea 10/2016 în redacția modificată în anul 2023 să-și atingă scopul.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Introducerea garanțiilor financiare pentru solicitanții de avize de racordare vine să stabilească principii generale privind necesitatea depunerii de către solicitanții și deținătorii de avize de racordare pentru racordarea centralelor electrice, fără ajustarea și/sau aprobarea unor acte normative secundare astfel fiind evitată întârzierea aplicării mecanismului propus și eliberarea congestiilor în rețelele electrice datorate solicitanților și deținătorilor de avize de racordare care de fapt nu intenționează să le fructifice. Valoarea garanției financiare propuse (lei/kW) reprezintă echivalentul mediei garanției de bună execuție depusă de beneficiarii statutului de producător eligibil mic. De menționat, că prevederi similare privind aplicarea unui mecanism de garanții

financiare la eliberarea avizelor de racordare este aplicat și în alte state din Uniunea Europeană precum Spania (RD 1183/2020) și Estonia.

Depunerea unei garanții de doar 2% din costul total al investiției este o povară financiară relativ mică. În alte țări (de exemplu, Polonia și Spania), garanțiile financiare pentru proiectele de energie regenerabilă variază între 3% și 10% din investiția totală, ceea ce le face mult mai restrictive.

Cu toate acestea, merită a fi menționate următoarele impacturi:

Actorii privați ar putea percepe acest mecanism ca fiind o barieră de intrare pe piață, în special pentru companiile mici, care dispun de capital limitat. Deși acest mecanism poate părea restrictiv, el asigură că resursele financiare rămân în sectorul energetic, fiind utilizate pentru dezvoltarea infrastructurii critice. Pe termen lung, această măsură poate sprijini sectorul privat printr-un acces mai bun la rețelele de transport și distribuție.

Această măsură va reduce incertitudinile cu privire la **accesul la rețea**. Cu un control mai strict, companiile vor putea planifica mai bine investițiile și vor avea mai multă certitudine privind accesul la infrastructura de rețea. În același timp, acest mecanism ar putea **crește presiunea asupra investitorilor privați**, care trebuie să finalizeze proiectele la timp sau să piardă garanțiile.

Estimările pentru impactul bugetar al operatorilor de sistem ar trebui să ia în considerare următoarele ipoteze:

Capacitatea totală instalată vizată: De exemplu, pentru 1.000 MW de capacitate planificată, valoarea totală a garanțiilor ar fi de 16 milioane de euro.

Rata de realizare a proiectelor: Conform datelor din Europa de Sud-Est, rata de realizare a proiectelor din surse regenerabile variază între 50-70%, în funcție de contextul economic și legislativ din fiecare țară.

Impactul asupra bugetului: Dacă rata de nefinalizare a proiectelor este de 30%, pentru 1.000 MW, garanțiile reținute ar putea ajunge la 5,2 milioane de euro (30% din 16 milioane de euro).

Conform informațiilor disponibile, rata de realizare a proiectelor în Europa de Sud-Est, este prezentată mai jos:

România: Rata de finalizare a proiectelor de energie regenerabilă se situează între 50-60%, cu multe proiecte blocate din cauza problemelor de reglementare și acces la finanțare.

Bulgaria: Rata de realizare a proiectelor de energie regenerabilă este de aproximativ 60-70%, având în vedere stabilitatea cadrului de reglementare din ultimii ani.

Grecia: Aici, rata de realizare a proiectelor este mai mare, de aproximativ 70%, datorită accesului la fonduri europene și a unui cadru de reglementare mai predictibil.

Modificările referitoare la **marjele de toleranță** vor permite producătorilor de energie regenerabilă să fie **remunerați** pentru surplusul de energie produs chiar și atunci când acesta se află în marjele de toleranță (+/- 4% pentru fotovoltaice și +/- 8% pentru eoliene). Acest lucru va contribui la reducerea riscurilor financiare ale investitorilor și va stimula dezvoltarea proiectelor de energie regenerabilă.

<p>Proiectul va contribui la diversificarea surselor de energie, reducând astfel dependența de resursele fosile și sporind siguranța energetică a țării. Acest lucru poate duce la prețuri mai mici la energie pe termen lung, beneficiind astfel populația în ansamblu.</p>
<p>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal</p>
<p>Proiectul nu abordează problematica datelor cu caracter personal, iar implementarea și aplicarea acestuia nu implică prelucrarea unor astfel de date.</p>
<p>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen</p>
<p>Impactul asupra echității și egalității de gen al proiectului depinde în mare măsură de modul în care este implementată. Este esențial ca autoritățile și operatorii economici implicați să adopte politici și măsuri specifice care să asigure acces egal la oportunități economice, educaționale și de participare la decizii pentru ambele genuri. Numai printr-o abordare proactivă și incluzivă se poate garanta că regulamentul contribuie la promovarea echității și egalității de gen.</p>
<p>4.5. Impactul asupra mediului</p>
<p>Proiectul va contribui la diversificarea surselor de energie stimulând investițiile, reducând astfel dependența de resursele fosile și sporind siguranța energetică a țării.</p>
<p>4.6. Alte impacturi și informații relevante</p>
<p>Prin prezentul proiect se încurajează investițiile reale în unitățile de generare a energiei din surse regenerabile. Acest lucru, poate duce la reducerea facturilor la energie pentru populație, reducând importurile de energie din surse regenerabile și diminuând amprenta de carbon având un impact pozitiv asupra sănătății.</p>
<p>5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE</p>
<p>5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</p>
<p>5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</p>
<p>Nu este aplicabil.</p>
<p>6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ</p>
<p>Anunțul de inițiere a proiectului a fost plasat pe platforma web (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13669) în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică. A fost transmisă spre avizare următoarelor autorități: Cancelaria de Stat, Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice</p>

și Digitalizării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Agenția Proprietății Publice, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

7. Concluziile expertizelor

Urmează a fi supus expertizei juridice și anticorupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea proiectului va prevedea modificări la Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Secretar general al ministerului

/semnătură electronică/

Andrei GRÎȚCO

Ex. BRAGA Dan

e-mail: dan.braga@energie.gov.md

Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 134, mun. Chișinău, MD-2012, tel. +373-22-25-06-85

E-mail: secretariat@energie.gov.md Pagina web: www.energie.gov.md

Tabelul comparativ la proiectul

de Lege privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili)

Conținutul normei în vigoare	Conținutul normei după modificare
<p>Art. 37 alin. (7) al Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77 art. 117), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: - (7) La calculul dezechilibrelor de energie electrică pentru perioada de calcul, poziția netă măsurată (PNM) a producătorilor eligibili, determinată conform Regulilor pieței energiei electrice, se ajustează de către operatorul sistemului de transport la poziția netă contractuală (PNC) dacă aceasta se află în intervalele $\pm 8\%$, în cazul utilizării sursei eoliene, și $\pm 4\%$, în cazul utilizării sursei fotovoltaice.</p>	<p>„(7) În cazul în care poziția netă măsurată a producătorului eligibil, din cadrul grupului de echilibrare al furnizorului central, se află în intervalele $\pm 8\%$, în cazul centralelor electrice eoliene și $\pm 4\%$, în cazul centralelor electrice fotovoltaice, de la poziția netă contractuală, furnizorul central de energie electrică nu calculează dezechilibru producătorului eligibil respectiv.</p> <p>În cazul în care poziția netă măsurată a producătorului eligibil, din cadrul grupului de echilibrare al furnizorului central, depășește intervalele $\pm 8\%$, în cazul centralelor electrice eoliene și $\pm 4\%$, în cazul centralelor electrice fotovoltaice, de la poziția netă contractuală, furnizorul central de energie electrică calculează dezechilibru producătorului eligibil respectiv doar pentru cantitatea de energie electrică ce depășește intervalele stabilite.</p>
<p>Art. 47 al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203 art. 413), se completează cu alineatul (9) cu următorul cuprins:</p>	<p>„(9) Solicitanții care solicită racordarea centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW, vor depune la operatorul de sistem garanții financiare de bună execuție a avizelor de racordare în cuantumul stabilit de Agenție.</p> <p>Condițiile și termenele în care trebuie depusă garanția financiară de bună execuție a avizului de racordare, cuantumul garanției financiare și cazurile în care garanția financiară integral sau parțial se restituie solicitantului sau se utilizează de operatorul de sistem în scopul dezvoltării rețelei electrice, se stabilesc într-o hotărâre a Agenției, aprobată în rezultatul consultării publice.</p> <p>Garanțiile financiare se depun și de persoanele fizice și juridice cărora li s-au eliberat avize de racordare la rețelele electrice a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW și, până la intrarea în vigoare a prezentului alineat, în termenele stabilite de Agenție.</p>

Operatorul de sistem anulează avizele de racordare eliberate persoanelor fizice și juridice pentru racordarea la rețeaua electrică a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW până la intrarea în vigoare a prezentului alineat, în cazul în care nu sunt depuse garanțiile financiare de bună execuție în condițiile, termenele și cuantumul stabilite de Agenție.”

”

Nr. 04-3178 din 19 decembrie 2024

Cancelaria de Stat
e-mail: cancelaria@gov.md

CERERE
privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat
a proiectelor de acte ale Guvernului

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Act normativ: Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (introducerea unui mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare la rețeaua electrică și îmbunătățirea mecanismului de toleranțe pentru dezechilibrele cauzate de producătorii eligibili)
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Energiei
3.	Justificarea depunerii cererii	Prezentul proiect a fost elaborat cu scopul de a remedia situația creată în domeniul racordării la rețeaua de energie electrică. Și anume imposibilitatea de a elibera noi avize de racordare la rețeaua electrică, de către operatorii de sistem, cauzată de lipsa unor responsabilități față de solicitanții de avize de racordare pentru care au fost emise un număr mare de avize de racordare, care ating limitele tehnologice ale rețelei electroenergetice naționale. Totodată, proiectul a fost elaborat cu scopul de a îmbunătăți prevederile actuale privind marjele de toleranță pentru dezechilibrele cauzate de producătorii eligibili, în vederea

		oferirii unui suport sesizabil investitorilor în surse de energiei regenerabilă care se angajează în contracte pe termen lung cu Furnizorul central de energie.
3 ¹ .	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (<i>PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale</i>)	-
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Cancelaria de Stat; Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător Ministerul Finanțelor; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Agenția Proprietății Publice; Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Dan Braga, consultant principal Direcția Surse de Energie Regenerabilă și Mobilitate Verde Nr. tel. + 373 693 61 246
7.	Anexe	Proiectul Hotărârii Guvernului Nota de fundamentare
8.	Data și ora depunerii cererii	<i>Conform semnăturii digitale</i>
9.	Semnătura	

Secretar de Stat

/Semnătură electronică/

Carolina NOVAC

Ex. BRAGA Dan
e-mail: dan.braga@energie.gov.md